

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ. КУЛЬТУРА КИЇВСЬКОЇ РУСИ

Кредити та кількість годин: 5 ECTS; години: 42 год. лекційних, 30 год. семінарських та 76 год. самостійна робота; 2 год. консультації; екзамен
5 ECTS; години: 6 год. лекційних, 6 год. семінарських та 138 год. самостійної роботи; екзамен - заочна форма

I. Опис модулю навчальної дисципліни

Предметом вивчення нормативної навчальної дисципліни є давня матеріальна і духовна культура східних слов'ян, їх побут, символіка, що безпосередньо пов'язані з витоками національної культурної традиції нашого народу, а також феномен «Київська Русь», пов'язаний з періодом існування давньоруської держави (хронологічно – період IX-перша половина XIII ст.).

II. Мета та завдання модулю навчальної дисципліни

Метою є розкриття основних понять, процесів виникнення і розвитку культуротворчих процесів на території України у давні часи, формування стійкої системи знань про теоретичні та практичні аспекти вивчення, побутування і трансформацію культурних традицій, їх спадкоємність в часі та просторі, а також у відтворенні образу Київської Русі як цілісної соціокультурної системи на терені світової культури та розкритті її безпосереднього впливу на формування української культурної традиції, формуванні стійкої системи знань про теоретичні та практичні аспекти вивчення і побутування такого висококультурного феномену, як Київська Русь.

Вивчення дисципліни буде сприяти розвитку у студентів навичок роботи із історичними, археологічними, фольклорними та етнографічними пам'ятками, джерельним матеріалом, розвиватиме вміння орієнтуватися в літературі із курсу, створить уявлення про процеси міжкультурних комунікацій.

Завдання модулю навчальної дисципліни – розвинути та набути такі фахові та загальні компетентності як:

ЗК 1. Здатність до критичного та абстрактного мислення, аналізу й синтезу.

ЗК 5. Здатність до аналізу, пошуку й систематизації інформації з різноманітних джерел.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати культурні, духовно-моральні та академічні цінності українського суспільства.

ФК 2. Уміння визначати загальні закономірності історико-культурного поступу світової та української культури.

ФК 4. Здатність виявляти характер походження, матеріальну та духовну цінність об'єктів культурної спадщини у різних історичних контекстах.

ФК 15. Здатність інтегрувати знання з історії та теорії української і світової культури в освітню діяльність.

У межах зазначених компетентностей завданнями, які ставляться перед навчальною дисципліною, також є:

- створити у студентів правильні уявлення про розвиток, спадкоємність і трансформацію культур у давній період історії;

- ознайомлення та аналіз періодизації давніх культур на території України у хронологічно-трансформаційному аспекті;
- ознайомлення та аналітично-історичний огляд культуротворчих етапів від ранніх суспільств до культури Київської Русі.
 - зацентувати увагу студентів на передумовах формування культури Київської Русі, на походженні назви “Русь” та етнічних процесах, які з’явилися із зародженням давньоруської державності;
 - основну увагу слід звернути на досягненнях культури Київської Русі в час її найвищого розквіту – X- XII ст.;
 - пояснити, яку роль у розвитку культури відіграла християнізація Русі;
 - сформулювати уявлення про стан культури на Русі в час золотоординської навали;
 - розвивати внутрішню культуру молоді, формувати у них гордість за власну історію, природну потребу берегти, продовжувати й примножувати культурні надбання свого народу.

III. Результати навчання

ПРН згідно з ОПП	Результати навчання за навчальною дисципліною
ПРН2.	Розуміти закономірності історичного поступу світової та української культури, виявляти специфіку феноменів культури зважаючи на унікальні особливості кожного етапу: • знати періодизацію матеріальної та духовної культури на території України від давніх часів до Київської Русі та під час розквіту давньоруської держави; • виділяти історичні періоди й теоретичні аспекти дослідження давньої культури та Культури Київської Русі; • знати особливості поділу охоплюваного курсом культурного періоду на етапи; • усвідомлювати особливості розвитку мистецтва та архітектури у Київській Русі.
ПРН5.	Знати та застосовувати загальні та спеціальні методи культурології для аналізу соціокультурних процесів, виявлення матеріальної та духовної цінності об’єктів культурної спадщини: • роль Кирила та Мефодія в культурних процесах Русі, пов’язаних з християнізацією; • чинники, які впливали на розвиток писемності, освіти і наукових знань у Київській Русі; • основи світогляду давніх слов’ян у дохристиянський період та в часи християнізації; • головні шляхи та чинники та особливості хрещення Русі і його вплив на розвиток давньоруської культури; • про період золотоординського поневолення як складний час в історії Київської Русі.
ПРН15.	Застосовувати культурологічне знання в освітній діяльності з метою формування цілісного бачення світової та української культури: • орієнтуватися в теоретично-практичних засадах вивчення та використання знань із курсу «ГУК: Культура Київської Русі»; • знати бібліографію до курсу; • осмислювати можливості трансформаційних процесів при міжкультурних зв’язках;

	• виокремлювати чинники, які впливають на збереження культури та фактори, що сприяють формуванню національних культур; • усвідомлювати особливості застосування знань із курсу у практичній діяльності та повсякденному житті; • аналізувати головні аспекти виникнення і трансформації давніх культур у просторі та часі; • визначати основні чинники формування та побутування культури східних слов'ян; • аналізувати головні аспекти виникнення та побутування феномену культури Київської Русі як періоду «античності» для української культури; • застосовувати знання із курсу у практичній діяльності як культурологи; • орієнтуватися у визначенні культурних трансформацій і спадкоємності культури Київської Русі та сучасної української культури.
--	--

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№	Тема дисципліни
1	Вступ. Предмет, мета і завдання курсу. Культура ранніх суспільств як базис культурогенезу
2	Енеолітичні культури на території України
3	Культура народів України скіфської доби
4	Культура народів України сарматської доби
5	Культура народів та племен на території України слов'янської доби
6	Етнічна диференціація та етнополітична спільність слов'янського населення Київської Русі
7	Поширення та утвердження християнства на Русі. Проблема двовір'я
8	Церква в системі давньоруської держави
9	Писемність та освіта у Київській Русі
10	Початки та розвиток літописання
11	Видатні пам'ятки давньоруської літератури
12	Становлення та розвиток давньоруської архітектури
13	Монументальний живопис, іконописання, декоративно-прикладне мистецтво та інші види мистецтва на Русі
14	Культура Київської Русі в період золотоординського поневолення. Давня Русь як період «античності» в розвитку української культури

